

R G B WH GR BL C M Y K

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA WOJSK OPK

JAWNE

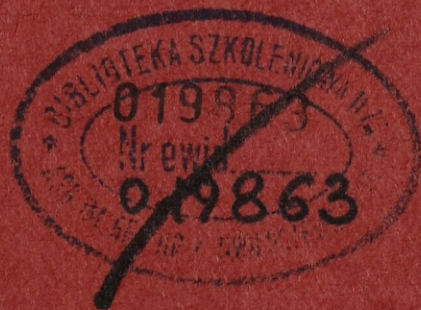
Egz. Nr. 1

plk doc. dr Jan UCHAŃSKI

WOJSKA OBRONY POWIETRZNEJ KRAJU JAKO RODZAJ SIĘ ZBROJNYCH

(Skrypt wykładu)

01/2/1

40453

BIBLIOTEKA NAUOWA ASG WP
Archiwum daty zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

40453

WARSZAWA

SIERPIEŃ

1972

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA WOJSK OPK

JAWNE

Egz. Nr. 1

plk doc. dr Jan UCHAŃSKI

WOJSKA OBRONY POWIETRZNEJ KRAJU JAKO RODZAJ
SIĘ ZBROJNYCH
(Skrypt wykładu)

04/2/1

40453

BIBLIOTEKA NAUCZONA ASK WP
Archiwum Działu zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

40453

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA WOJSK OPK

Ameli. pt 12657

JAWNE
Kolekcja
ZBIOROWEGO

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1989 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

Egz.nr 1

Płk doc.dr Jan UCHANSKI

WOJSKA OBRONY POWIETRZNEJ KRAJU JAKO RODZAJ
SIŁ ZBROJNYCH

/Skrypt wykładu/

01482/1

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

40453

WARSZAWA

Sierpień

1972 rok

JAWANE

~~XXXXXXXXXX~~

Part of the map

SPIS TRESCI

	Str.
WSTĘP	5
1. Rola i miejsce wojsk OPK w systemie sił zbrojnych oraz ich zadania	6
2. Wpływ warunków współczesnych działań wojennych na organizację systemu OPK	11
3. Skład i organizacja wojsk OPK oraz wymagania stawiane przed współczesną obroną powietrzną kraju	15
4. Rodzaje wojsk OPK, ich charakterystyka i przeznacze- nie oraz zasady użycia	20
ZAKOŃCZENIE	28

The first part of the report is devoted to a general
 description of the project and the objectives of the
 study. It is followed by a detailed account of the
 methods used in the investigation, including the
 design of the experiments and the procedures for
 data collection and analysis. The results of the
 study are then presented in a series of tables and
 graphs, which are accompanied by a discussion of
 their significance and the conclusions drawn from
 them. Finally, the report concludes with a summary
 of the findings and a list of references.

W S T E P

Narody świata z wielkim zadowoleniem przyjmują każde odprężenie w sytuacji międzynarodowej. Niemniej jednak imperializm pozostaje nadal w swej dawnej szacie, dysponując niszczy- cielskimi środkami napadu powietrznego zagraża światowemu po- kojowi. Państwa imperialistyczne, zwłaszcza członkowskie pak- tu NATO ze Stanami Zjednoczonymi na czele, jeszcze nie wyzby- ży się swych zamiarów agresywnych przeciwko państwowi obozu socjalistycznego. W dalszym ciągu utrzymują znaczące siły zbrojne w Europie, doskonałą ich sprzęt i gotowość bojową. Dysponują one potężnym arsenałem broni jądrowej i dalekosięż- nych środków jej przenoszenia. Głównym środkiem przenoszenia ładunku jądrowego do wyznaczonych obiektów ataku pozostają nadal rakiety o różnym zasięgu i lotnictwo. W związku z lan- sowaną teorią "wojen ograniczonych" ostatnio w państwach ka- pitalistycznych coraz więcej uwagi poświęca się rozbudowie pilotowanego lotnictwa, głównie samolotów o prędkościach nad- dźwiękowych o zmiennej geometrii skrzydła, jako uniwersal- nych środków przenoszenia zarówno broni jądrowej, jak i kon- wencjonalnej.

Oboz socjalistyczny ze Związkiem Radzieckim na czele konsekwentnie realizuje politykę pokojowego współistnienia państw o różnych ustrojach politycznych. Jednak w odpowie- dzi na istniejący stan wyposażenia wojsk w państwach impe- rialistycznych, państwa obozu socjalistycznego zmuszone są przygotowywać swoje siły zbrojne w celu skutecznej obrony własnych narodów przed niespodziewanym napadem agresora.

W ramach przedsięwzięć obronnych zorganizowany został jednolity i zwarty system obrony powietrznej państw Układu Warszawskiego. W systemie tym szczególną rolę spełnia obro- na powietrzna naszego kraju, co wynika z położenia geogra- ficznego Polski.

Celem niniejszego skryptu-wykładu jest zapoznanie słuchaczy z warunkami i wymaganiami współczesnej obrony po- wietrznej kraju oraz z charakterystyką poszczególnych ro- dzajów wojsk, spełniających funkcję sił i środków obrony powietrznej.

I. ROLA I MIEJSCE WOJSK OPK W SYSTEMIE SIŁ ZBROJNYCH ORAZ ICH

ZADANIA

Fakty historyczne wskazują, że rozwój sił wytwórczych oraz postęp w nauce i technice pociągają za sobą zmiany w siłach i środkach walki, wpływają one również na formy i sposoby jej prowadzenia. Rola i miejsce wojsk OPK w systemie sił zbrojnych na przestrzeni ich istnienia warunkowane były rozwojem i znaczeniem siły uderzeniowej środków napadu powietrznego na danym etapie. Dlatego też, by mówić o roli i miejscu wojsk OPK w systemie sił zbrojnych na współczesnym etapie rozwoju techniki wojennej, należy krótko cofnąć się do faktów historycznych. Bowiem w nauce wojennej, której zasadnicze zręby zbudowane są na doświadczeniach pokoleń, nic nie odgrywa tak poważnej roli, jak fakty.

Powstanie wojsk obrony powietrznej ściśle wiąże się z narodzinami lotnictwa wojskowego i zastosowaniem jego na polu walki. Lotnictwo, jako środek napadu powietrznego, rozpoczęło swój szlak bojowy już w okresie I wojny światowej. W tym czasie, ze względu na bardzo ograniczone możliwości bojowe, nie stanowiło ono większego znaczenia w działaniach wojennych. Samolot bojowy wykorzystywany był głównie do zadań rozpoznawczych i częściowo do bombardowania obiektów na polu walki. W tym okresie powstawały również środki walki z samolotem w powietrzu. Początkowo do tego celu używano zwykłej artylerii polowej i broni piechoty, a nieco później samolotu myśliwskiego.

Okres między I i II wojną światową charakteryzował się jakościowym i ilościowym wzrostem lotnictwa uderzeniowego. Ciągły wzrost zasięgu działania i siły uderzeniowej lotnictwa bombowego, powoduje przesuwanie się ciężaru walki zbrojnej z frontu zewnętrznego na głębokie zaplecze państwa. Tak więc powstaje nowy problem obrony przed rozpoznaniem i atakiem z powietrza, a mianowicie obrony zaplecza.

W Polsce w 1936 r. utworzono Inspektorat Obrony Powietrznej Państwa, a ponadto istniała już wcześniej Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej /LOPP/. Był to niewątpliwie

okres zawiązywania się wojsk obrony powietrznej kraju. W początkowym okresie uzbrojenie ich było prymitywne, a działania niedoskonałe i mało skuteczne. Niemniej jednak wówczas odgrywały one istotną rolę, pozbawiając swobody działania nieprzyjaciela powietrznego. Od tego czasu ogromnie wzrosło znaczenie wojsk OPK w systemie sił zbrojnych, całkowicie zmieniło się ich uzbrojenie, charakter wykonywanych zadań, organizacja i skład. Szybki rozwój środków napadu powietrznego i środków walki z nimi wywierał stale decydujący wpływ na formy organizacyjne obrony powietrznej kraju. Pojawienie się rakiet i statków kosmicznych - to nowa rewolucja w poglądach na przyszłą wojnę, bowiem kosmos staje się nowym polem walki. Obecnie możliwości środków napadu powietrznego wzrosły nieporównywalnie do okresu minionego i są one zdolne do zniszczenia bronią jądrową nie tylko oddzielnych obiektów, ale i całych obszarów, a nawet państw i kontynentów. Wojskowi specjaliści obliczyli, że wystarczy około 100 ładunków nuklearnych o sile 2 MT, eksplodowanych w krótkich odstępach czasu nad terytorium państwa o rozwiniętym przemyśle, którego obszar wynosi od 300 do 500 tys. km², aby zamienić wszystkie jego okręgi przemysłowe i administracyjno-polityczne w gruzowiska, a terytorium w zakażoną śmiertelnościami substancjami promieniotwórczymi wymarłą pustynię.

Rozwój techniki wojennej, a zwłaszcza środków napadu powietrzno-kosmicznego posiada decydujący wpływ na charakter przyszłej wojny. Dlatego też rolę i miejsce wojsk OPK w systemie sił zbrojnych należy rozpatrywać w ścisłym związku z charakterem przyszłej wojny, wojny jądrowej.

W odróżnieniu od minionych wojen, które zwykle rozpoczynały się od walk granicznych, ewentualna przyszła wojna może od razu ogarnąć najgłębsze zaplecze walczących państw, przy czym nie będzie ani jednej stolicy, ani jednego dużego rejonu przemysłowego czy też administracyjnego, ani jednego ośrodka strategicznego, które nie byłyby zaatakowane nie tylko w pierwszych dniach, lecz w pierwszych minutach wojny.

W świetle potęgi współczesnych środków napadu powietrzno-kosmicznego i tendencji dalszego ich rozwoju oraz w

świetle współczesnych poglądów na charakter przyszłej wojny można z całym przekonaniem wysunąć tezę, że zwycięstwo lub klęska w poważnym stopniu /jeśli nie wyłącznie/ zależą będą od skuteczności obrony państwa przed uderzeniami z powietrza i kosmosu. Jak w początkowym okresie działań wojennych w II wojnie światowej przełamanie granicznych linii obronnych: 1939r. - w Polsce, 1940 we Francji, 1941 r. w Związku Radzieckim posiadało poważny wpływ na dalsze działania wojenne walczących stron, tak w przyszłej wojnie rozbicie państwa uderzeniami z powietrza i kosmosu może zdecydować o dalszych losach jego istnienia. Można tutaj wysunąć również następną, pochodną tezę, że jeśli wojska OPK nie będą w stanie skutecznie przeciwstawić się uderzeniom przeciwnika z powietrza i kosmosu, to trudno będzie mówić o rozwinięciu i powodzeniu działań wojsk operacyjnych. A więc, sukcesu działań wojsk operacyjnych i sprawnej pracy zaplecza należy szukać przede wszystkim w osiągnięciu sukcesu walki ze środkami napadu powietrzno-kosmicznego nieprzyjaciela.

Srodki napadu powietrzno-kosmicznego nieprzyjaciela mogą być niszczone zarówno na ziemi, jak i w powietrzu. Srodki te gdy znajdują się jeszcze na ziemi, posiadają wyjątkowo niekorzystną sytuację, pozbawione są przede wszystkim możliwości szybkiego stosowania manewru, a więc mogą być masowo niszczone bronią jądrową.

Sytuacja gwałtownie zmienia się na korzyść środków napadu powietrzno-kosmicznego, gdy znajdują się one w powietrzu. Wówczas właśnie one posiadają swobodę wyboru najkorzystniejszych warunków lotu i stosowania różnorodnych form manewru obronnego, a więc niszczenie ich w tych warunkach będzie szczególnie utrudnione.

Stąd nasuwa się wniosek, że niszczenie środków napadu powietrzno-kosmicznego nieprzyjaciela na ziemi powinno być we współczesnych warunkach naczelnym zadaniem własnych środków zaczepnych - lotnictwa i rakiet.

Jednakże całkowite zniszczenie wszystkich środków napadu powietrzno-kosmicznego nieprzyjaciela na ziemi jest niemożliwe. Część z nich będzie zawsze miała szansę startu

do wykonania swojego zadania. Dlatego też te środki, które będą wykonywać swój lot do naszych obiektów mogą być wówczas niszczone jedynie przez środki obrony powietrzno-kosmicznej.

Należy sobie tutaj wyjaśnić, że w warunkach naszego państwa posiadamy możliwości organizowania tylko aktywnej obrony przeciwlotniczej, to znaczy niszczenia środków napadu powietrznego w postaci pilotowanych samolotów i bezpilotowych samolotów-pocisków. A więc aktywna obrona powietrzna przed tymi środkami, które dla swego lotu wykorzystują właściwości aerodynamiczne dolnych warstw atmosfery i są dostępne do niszczenia ich przez artylerię plot i raketową OP oraz samoloty myśliwskie. Natomiast w tej chwili nie posiadamy możliwości zwalczania w przestrzeni powietrzno-kosmicznej rakiet balistycznych i sputników lub samolotów orbitalnych, o których coraz częściej sygnalizuje literatura wojskowa. Środki te, po ich wystartowaniu, mogą być niszczone antyrakietami, dla których musi istnieć odrębny system wykrywania, naprowadzania i dowodzenia. Dlatego też nie należy utożsamiać organizacji i środków zwalczania rakiet balistycznych i sputników w przestrzeni powietrzno-kosmicznej z organizacją i środkami zwalczania samolotów i samolotów-pocisków w przestrzeni powietrznej. Mając powyższe na uwadze naszą obronę powietrzną kraju należy rozpatrywać jako walkę ze środkami napadu powietrznego, wykonującymi swój lot w dolnych warstwach atmosfery.

Współczesny charakter wojny i siła uderzeniowa posiadanych obecnie przez nieprzyjaciela środków napadu powietrznego wskazują na to, że obrona powietrzna z drugorzędnej roli, jaką spełniała w czasie pierwszej wojny światowej, obecnie, a nawet już w czasie II wojny światowej, przekształciła się w zespół wojskowych i cywilnych przedsięwzięć, mających życiowo ważne znaczenie dla bezpieczeństwa całego kraju.

Podstawowym więc zadaniem wojsk OPK jest odpieranie zmasowanych i kolejnych nalotów lotnictwa przeciwnika, a także walka z desantami powietrznymi w celu skutecznej osłony mobilizacji i przegrupowań wojsk lądowych, bazowania

lotnictwa i sił morskich, osłony ważnych obiektów i środków /administracyjno-przemysłowe, węzły drogowe, mosty i inne/ oraz zapewnienia warunków wykonania uderzeń odwetowych i szybkiego rozwinięcia sił zbrojnych w początkowym okresie wojny zarówno własnych, jak i sojuszniczych. Ponadto wojska OPK osłaniają desanty morskie i powietrzne w granicach wyznaczonych im rejonów obrony powietrznej, jak również biorą udział w zwalczaniu na lądzie i morzu desantów przeciwnika.

W warunkach pokojowych podstawowym zadaniem wojsk OPK jest niedopuszczenie samolotów i innych aparatów latających państw kapitalistycznych do przenikania w przestrzeń powietrzną kraju. Mając na uwadze to, że przyszła wojna może rozpocząć się z zaskoczenia /bez wypowiedzenia/ - wojska OPK powinny być również w stałej gotowości bojowej do odparcia pierwszych zmasowanych nalotów lotnictwa przeciwnika.

W początkowym okresie wojny podstawowym zadaniem wojsk OPK będzie zniszczenie w powietrzu sił i środków napadu powietrznego przeciwnika i zerwanie jego planów, mających na celu dezorganizację kierowania państwem, zniszczenie naszego lotnictwa i środków rakietowych, załamanie ducha moralnego narodu oraz rozgromienie sił zbrojnych i uchwycenie inicjatywy w wojnie. Obrona powietrzna w tym okresie powinna zapewnić warunki do wykonania uderzeń odwetowych i szybkiego rozwinięcia sił zbrojnych.

W następnych, kolejnych etapach wojny zadania wojsk OPK zmieniały się będą w zależności od ogólnej sytuacji. Jednakże podstawowym zadaniem nadal będzie skuteczna obrona ważniejszych obiektów kraju przed rażeniem ich bronią jądrową oraz uchronienie ludności od masowych strat. Jednocześnie wojska OPK będą brać udział w osłonie wojsk operacyjnych znajdujących się na obszarze kraju. Oddziały i związki wojsk OPK znajdujące się w rejonach przyfrontowych i nadmorskich mogą brać aktywny udział w operacjach wojsk lądowych i lotnictwa oraz marynarki wojennej, osłaniając ich ważniejsze zgrupowania i obiekty /osłona desantów morskich i powietrznych oraz udział w walce z desantami przeciwnika, a także niszczenie obiektów na polu walki/.

Należy podkreślić, że sukces wykonania wszystkich zadań przez wojska OPK jest uzależniony od ścisłego współdziałania ich z innymi rodzajami sił zbrojnych. Wojska raketowe i lotnictwo, wykonując zadania w celu zniszczenia środków napadu powietrznego w bazach, składów uzbrojenia i przemysłu produkującego broń jądrową, raket i samolotów poważnie ogranicza możliwości przeciwnika w wykonaniu uderzeń na obiekty kraju, ułatwiając w ten sposób wojskom OPK wykonanie ich własnych zadań. Z kolei wojska OPK, osłaniając bazowanie lotnictwa i pozycje startowe wojsk raketowych przyczyniać się będą do osiągnięcia powodzenia w działaniach bojowych tych rodzajów sił zbrojnych. Również wojska lądowe i marynarka wojenna, niszcząc i uchwytyjąc bazy lotnicze i morskie przeciwnika oraz pozycje startowe raket i składy broni jądrowej w toku operacji zaczepnych okazują bezpośrednią pomoc wojskom OPK w wykonaniu zadań osłony obiektów na obszarze kraju.

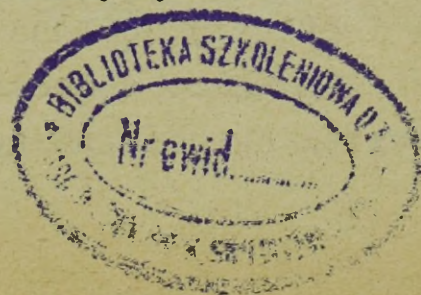
II. WPLYW WSPÓŁCZESNYCH WARUNKÓW DZIAŁAŃ WOJENNYCH NA ORGANIZACJE SYSTEMU OPK

Szybkie zmiany w sytuacji naziemnej i powietrznej

Wysoki stopień motoryzacji wojsk lądowych i masowe stosowanie środków jądrowych za pomocą raket i lotnictwa umożliwią prowadzenie współczesnych operacji lądowych z dużym rozmachem i o bardziej zdecydowanych celach.

Szerokie zastosowanie desantów powietrznych w operacyjnej głębokości spowoduje powstawanie na terytorium kraju nowych ognisk i rejonów działań bojowych.

W wielu wypadkach należy oczekiwać niejasnych sytuacji i dużych trudności w uzyskaniu aktualnych danych o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela. W tej sytuacji należy również oczekiwać szerokiej działalności grup dywersyjno-sabotażowych nieprzyjaciela na obszarze kraju, które do czasu ich zlikwidowania mogą stwarzać groźną sytuację dla wojsk i systemu dowodzenia OPK.

Duże możliwości manewrowe lotniczych środków napadu powietrznego, ich prędkości i zasięg działania pozwolą nieprzyjacielowi na szybkie przenoszenie wysiłku lotnictwa z jednych kierunków na inne. Przy dużych prędkościach lotu skraca się czas na przechwytywanie celu powietrznego, a sama walka powietrzna staje się bardziej dynamiczna.

Zmasowane użycie przez nieprzyjaciela lotnictwa przy działaniach w składzie małych grup /po 2-4 samoloty/ i pojedynczych samolotów /w warunkach wojny jądrowej/ w całym zakresie wysokości od 150 do 22000 m, pokonujących system OP na szerokim froncie pod osłoną silnych zakłóceń, znacznie utrudni określenie kierunku głównego jego działań oraz zmusi środki OPK do jednoczesnego przeciwdziałania dużej ilości celów powietrznych.

W tej skomplikowanej sytuacji system dowodzenia siłami i środkami OP naszego kraju powinien być w stanie zapewnić opracowanie i przekazanie w systemie powiadamiania nie mniej niż 200-250 informacji o samolotach nieprzyjaciela, sprężyste dowodzenie działaniami bojowymi artylerii raketowej OP i lotnictwa myśliwskiego w czasie niszczenia celów powietrznych. Dowodzenie aktywnymi środkami OPK powinno być przy tym wystarczające skuteczne zarówno na małych, jak i na dużych wysokościach oraz w warunkach stosowania przez nieprzyjaciela intensywnych zakłóceń radioelektronicznych.

Szerokie zastosowanie broni jądrowej przez strony walczące osłabi sprawność systemu dowodzenia wojskami OPK oraz zmusi je do ciągłego stosowania manewru wojskami, siłami i środkami oraz przesunięć stanowiskami dowodzenia w celu uniknięcia masowych strat. W warunkach wojny atomowej stacjonarność systemu OPK staje się tylko pozorna, bowiem jeśli ten system chce spełnić swe funkcje musi być manewrowy i trudno wykrywalny dla nieprzyjaciela. Konieczność ciągłego stosowania manewru przez siły i środki OPK zwiększa z kolei ich potrzeby ilościowe i utrudnia w dowodzeniu wojskami w czasie zwalczania celów powietrznych.

W wojnie jądrowej dowodzenie wojskami OPK będzie przebiegało w warunkach wysokiego stopnia skażeń promieniotwórczych.

W niektórych okolicznościach sytuacji bojowej chmury pyłu promieniotwórczego mogą pokrywać znaczne obszary kraju. Chmury te wywierają wpływ na pracę środków radiowych i stacji radiolokacyjnych. W pierwszym przypadku: najonizowane chmury mogą pochłaniać fale radiowe, w drugim - odbijać je w ciągu kilku sekund, a nawet minut. Ponieważ w ciągu 15 min. od chwili wybuchu jądrowego stopień promieniowania chmury pyłu promieniotwórczego jest niebezpieczny dla życia pilota, okoliczność ta powinna być szczególnie uwzględniona w procesie lotów samolotów myśliwskich na przechwytywanie celów powietrznych.

W celu zmniejszenia szkodliwego działania chmur pyłu promieniotwórczego na pracę środków łączności i stacji radiolokacyjnych oraz w celu zachowania żywotności całego systemu dowodzenia wojskami OPK należy rozmieszczać stanowiska dowodzenia i punkty naprowadzania w miejscach mniej narażonych na użycie broni jądrowej przez nieprzyjaciela.

W warunkach masowego stosowania broni jądrowej należy spodziewać się dużych strat w środkach dowodzenia wojskami OPK. Ażeby w tej sytuacji zapewnić wysoką skuteczność pracy całego systemu dowodzenia, należy więc posiadać dostateczny dowódz środków łączności, radiolokacyjnych itp.

Obecność w wyposażeniu wojsk OPL lotnictwa myśliwskiego i artylerii raketowej OP, posiadających wysoką skuteczność niszczenia celów powietrznych /około 0,8/ wskazuje na konieczność ścisłego współdziałania pomiędzy tymi środkami, szczególnie w zakresie podziału celów między nimi. Jednoczesne użycie tych środków do niszczenia jednego i tego samego celu nie zawsze będzie wskazane i uzasadnione, gdyż potrzeby tych środków w warunkach zamazanego nalotu nieprzyjaciela będą niewątpliwie większe. Ponadto mogą mieć miejsce takie sytuacje, kiedy cele powietrzne będą jednocześnie niszczone przez rakiety i myśliwce, a inne, być może ważniejsze, będą bezkarnie wykonywały swój lot do obiektu uderzenia.

Lotnictwo myśliwskie OPK niszczyć będzie cele powietrzne na wszystkich dostępnych dla samolotu wysokościach, na pełny taktyczny promień działania, a niekiedy na pełny zasięg samolotu z wykonaniem lądowania na lotniskach sąsiadów. Wskutek ograniczonego zasięgu środków łączności radiowej, przy takim charakterze działań lotnictwa myśliwskiego powstaje konieczność częstego przekazywania dowodzenia samolotami w powietrzu z jednego punktu na drugi. Wymaga to organizacji współdziałania nie tylko pomiędzy stanowiskami dowodzenia i punktami naprowadzania LM wewnątrz korpusu OPK /armii OPK/, ale również z systemem dowodzenia LM frontu, marynarki wojennej i państw sąsiednich. Konieczność częstego przekazywania dowodzenia samolotami myśliwskimi w powietrzu jest więc sytuacją wymuszoną i wpływającą ujemnie na organizację i skuteczność dowodzenia, zwłaszcza w procesie naprowadzania myśliwców na cele powietrzne.

Działania bojowe lotnictwa myśliwskiego pojedynczymi samolotami i w składzie małych grup /para, klucz/ stwarzają zupełnie inne warunki organizacji dowodzenia, niż te, które istniały w czasie drugiej wojny światowej. Wówczas przechwytywanie celów powietrznych odbywało się dużymi grupami /eskadra, pułk i więcej/. To nowe warunki wymagają przede wszystkim znacznego zwiększenia środków dowodzenia, zwłaszcza gdy powstaje konieczność jednoczesnego wylotu dużej ilości samolotów, jak również większej operatywności samego dowodzenia.

Dowodzenie wojskami OPK będzie przebiegało w warunkach silnych zakłóceń radioelektronicznych stwarzanych przez nieprzyjaciela. Spowoduje to konieczność częstych zmian reżimów pracy środków łączności radiowej i stacji radiolokacyjnych, przechodzenie na zapasowe kanały, jak również posiadania znacznej ilości środków rezerwowych. Często z tego powodu wynikną potrzeby przekazywania dowodzenia samolotami myśliwskimi na nie zakłócone stanowiska dowodzenia i punkty naprowadzania. W tej sytuacji należy dążyć do stworzenia takich warunków, które uniemożliwiłyby nieprzyjacielowi prowadzenie rozpoznania pracy naszych środków dowodzenia i organizację skutecznej walki elektronicznej.

Mając na uwadze powyższe warunki działań bojowych, współczesny system OPK powinien zapewniać:

- celowość i skuteczność użycia wojsk OPK we wszystkich warunkach sytuacji bojowej, zwłaszcza w warunkach zmasowanych nalotów lotnictwa npla pod osłoną silnych zakłóceń radioelektronicznych;
- wystarczającą pojemność systemu wykrywania i powiadamiania w zakresie przekazywanej informacji o działaniach środków napadu powietrznego i własnego lotnictwa;
- wystarczającą pojemność radiolokacyjnego systemu w zakresie ilości jednoczesnych naprowadzeń samolotów myśliwskich na cele powietrzne;
- niszczenie celów powietrznych na dalekich podejściach do osłanianych rejonów i obiektów;
- duży stopień skuteczności niszczenia celów powietrznych przez aktywne środki OP;
- ścisłe współdziałanie lotnictwa myśliwskiego z naziemnymi środkami obrony powietrznej, a szczególnie z artylerią raketową OP;
- ścisłe współdziałanie z sąsiednimi systemami OP: frontu, marynarki wojennej i sąsiednich państw.

III. SKŁAD I ORGANIZACJA WOJSK OPK ORAZ WYMAGANIA STAWIANE PRZED WSPÓŁCZESNĄ OPK

Skład i struktura organizacyjna wojsk OPK

Struktura organizacyjna wojsk OPK wynika z poziomu technicznego wyposażenia wojsk własnych i wojsk prawdopodobnego przeciwnika oraz z poglądów na użycie środków napadu powietrznego i środków obrony powietrznej kraju.

W skład wojsk OPK wchodzi:

- rodzaje wojsk biorące bezpośredni udział w niszczeniu nieprzyjaciela powietrznego: artyleria raketowa OP, lotnictwo myśliwskie, artyleria lufowa OP i działające wspólnie z nimi wojska radiotechniczne;

- wojska specjalne: oddziały przeciwdziałania radioelektronicznego, rozpoznania radiowego, łączności, inżynieryjne, chemiczne, samochodowe i inne.

Wojska raketowe, lotnictwo myśliwskie i wojska radiotechniczne, występują jako oddziały i związki taktyczne. Połączenie wszystkich rodzajów wojsk OPK w jednolitą organizację występuje od szczebla operacyjno-taktycznego - korpusu OPK i wyżej.

W uzbrojeniu artylerii raketowej OP znajdują się zestawy raketowe zdolne do niszczenia celów powietrznych od wysokości małych /50 m/ do wysokości stratosferycznych, rzędu 33000 m. W uzbrojeniu artylerii lufowej OP znajduje się sprzęt małego /37 mm i 57 mm/ i średniego /85 mm armaty/ kalibru.

Podstawową jednostką taktyczną wojsk raketowych jest pułk /brygada/ artylerii raketowej OPK, natomiast jednostką ogniową jest dywizjon ogniowy. Związkiem taktycznym jest dywizja artylerii raketowej OPK.

Podstawową jednostką taktyczną artylerii lufowej OPK jest pułk, a jednostką ogniową - bateria. Pułk artylerii lufowej OPK może mieć w uzbrojeniu sprzęt jednego lub różnych kalibrów.

Lotnictwo myśliwskie OPK składa się z oddziałów i pododdziałów. Podstawową jednostką taktyczną jest pułk lotnictwa myśliwskiego OPK. Eskadra i klucz lotnictwa myśliwskiego są pododdziałami taktycznymi. W uzbrojeniu lotnictwa myśliwskiego znajdują się:

- wysokościowe samoloty pościgowe przeznaczone głównie do niszczenia środków napadu powietrznego nieprzyjaciela lecących na dużych i stratosferycznych wysokościach z prędkością naddźwiękową;
- samoloty pościgowe przeznaczone do niszczenia samolotów nieprzyjaciela na małych, średnich i dużych wysokościach;
- samoloty myśliwskie mogące przez dłuższy czas przebywać w powietrzu i niszczyć cele na dalekich podejściach do bronionych rejonów i obiektów.

Wojska radiotechniczne składają się ze związków taktycznych i pododdziałów. Związkiem taktycznym w wojskach radiotechnicznych OPK jest brygada radiotechniczna, natomiast pododdziałem taktycznym - batalion /kompania/ radiotechniczny.

W uzbrojeniu wojsk radiotechnicznych OPK znajdują się:

- stacje radiolokacyjne dalekiego zasięgu;
- stacje radiolokacyjne wykrywania i naprowadzania;
- stacje radiolokacyjne wykrywania celów na małych wysokościach;
- stacje radiolokacyjne pomiaru wysokości;
- aparatura zautomatyzowanego dowodzenia i naprowadzania LM oraz wskazywania celów dla artylerii rakietowej OPK /"Woz-
duch-1p"/.

Oddziały przeciwdziałania radioelektronicznego składają się z kompanii zakłóceń radiolokacyjnych celowników bombowych i kompanii zakłóceń łączności radiowej. Wykorzystuje się je w sposób scentralizowany, zarówno według jednolitego planu sztabu armii OPK, jak i korpusu OPK.

Korpus obrony powietrznej kraju jest związkami operacyjno-taktycznym i przeznaczony jest do obrony ważniejszych kierunków, rejonów i obiektów kraju przed uderzeniami i rozpoznaniem nieprzyjaciela powietrznego w wyznaczonym rejonie obrony. Wchodzi on w skład wojsk OPK /armii OPK/. W skład korpusu OPK wchodzi związek i oddziały poszczególnych rodzajów wojsk OPK oraz wojsk specjalnych. Skład bojowy oraz rejon obrony korpusu są zmienne i zależą od zadania bojowego, miejsca i roli jego w ogólnym systemie OPK, ważności kierunków powietrznych przechodzących przez rejon obrony danego korpusu, ugrupowania sił i środków sąsiadów oraz składu i ugrupowania lotnictwa nieprzyjaciela na danym teatrze działań bojowych. W związku z tym w skład korpusu może wchodzić:

- od 3 do 5, a nawet więcej pułków lotnictwa myśliwskiego OPK;
- jeden/a/ i więcej pułków /brygady, dywizji/ artylerii rakietowej OPK;
- jeden-dwa i więcej pułków artylerii lufowej OPK;
- jedna brygada radiotechniczna oraz oddziały i pododdziały wojsk specjalnych.

Rozpatrując wojska OPK jako rodzaj sił zbrojnych i uwzględniając ich przeznaczenie należy podkreślić, że struk-

tura organizacyjna wojsk OPK w całokształcie ich działalności bojowej powinna zapewnić:

- ciągłe utrzymanie wojsk OPK w wysokim stanie gotowości bojowej;
- użycie wojsk OPK w czasie ich działań bojowych według jednolitego zamiaru i planu;
- szerokie stosowanie manewru wojsk OPK w celu stworzenia dogodnego stosunku sił na głównych powietrznych kierunkach operacyjnych;
- możliwość realizacji kontroli ustalonych reżimów lotów lotnictwa na obszarze kraju;
- stworzenie na obszarze kraju jednolitego systemu radiolokacyjnego;
- angażowanie sił i środków OP wojsk frontu, marynarki wojennej i sąsiednich państw Układu Warszawskiego do walki z nieprzyjacielem w powietrzu, jak również ścisłe współdziałanie z wojskami raketowymi i lotnictwem wsparcia, prowadzącymi walkę ze środkami napadu powietrznego w celu zmniejszenia mocy powietrzno-jądrowej nieprzyjaciela.

Wymagania stawiane OPK

Struktura organizacyjna, zadania i ocena realnych możliwości prawdopodobnego przeciwnika w wykonaniu zmasowanych uderzeń powietrzno-jądrowych na życiowo ważne ośrodki przemysłowo-ekonomiczne, polityczno-administracyjne i inne, świadczy o tym, że w warunkach współczesnej wojny przed obroną powietrzną kraju będą postawione szczególnie ważne wymagania.

Do tych wymagań należy zaliczyć:

- po pierwsze, siły i środki OPK powinny znajdować się w stałej gotowości bojowej do natychmiastowych działań wojennych. Ugrupowanie sił i środków oraz organizacja systemu dowodzenia wojskami OPK nie powinny ulegać istotnym zmianom w warunkach przejścia kraju na stopę wojenną. Zorganizowany w czasie pokoju system OPK powinien zapewnić natychmiastowe odparcie niespodziewanego zmasowanego nalotu środków napadu powietrznego nieprzyjaciela i w ten sposób zapewnić normalną działalność państwa oraz zorganizowane przystąpienie jego

- sił zbrojnych do wojny. Wymaganie to jest podstawowe i powinno być rozpatrywane jako główne kryterium, określające siłę i zdolność bojową OPK do wykonania postawionych zadań;
- po drugie, w celu odparcia niespodziewanych uderzeń nieprzyjaciela z powietrza obrona powietrzna powinna obejmować całość obszaru krajów obozu socjalistycznego, a zatem powinna być zorganizowana i działać według jednolitego planu;
 - po trzecie, główny wysiłek OPK powinien być skoncentrowany na osłonie ważnych rejonów przemysłowo-ekonomicznych, ośrodków administracyjno-politycznych kraju i innych obiektów, posiadających decydujące znaczenie w osiągnięciu sukcesów prowadzonej wojny;
 - po czwarte, współczesna OPK powinna zapewnić prowadzenie walki nie tylko z pilotowanymi środkami napadu, lecz i z bezpilotowymi, jako samoloty-pociski "ziemia-ziemia" i "powietrze-ziemia" oraz rakiety balistyczne. Należy tutaj wyjaśnić, że rakiety balistyczne, których prędkość przekracza liczbę "M" trzykrotnie $M > 3$ mogą być niszczone w locie tylko antyrakietami;
 - po piąte, OPK powinna być dla środków napadu powietrznego trudna do pokonania. To znaczy, zapewniająca ciągłą walkę ze wszystkimi środkami napadu powietrznego, które wejdą w zasięg jej środków ogniowych i zadanie im maksymalnych strat;
 - po szóste, OPK powinna być trwała i o wysokiej skuteczności, zdolną nie tylko do przeciwstawiania się uderzeniom nieprzyjaciela powietrznego lecz i do rozbicia jego w walkach powietrznych. Do osiągnięcia takich warunków walorów OPK niezbędny jest wysoki stan moralno-polityczny wojsk i należyte ich wyszkolenie bojowe, jak również bardzo dobry stan uzbrojenia i sprzętu bojowego, jak najbardziej celowe ugrupowanie wojsk i głębokie ich urzutowanie, zabezpieczenie na czas ich działań bojowych oraz przygotowanie zawczasu odpowiednich odwodów i zapasów środków materiałowych;
 - po siódme, OPK powinna być aktywna i posiadać wysoką zdolność manewrową. Aktywność OPK wyraża się w tym, że jej wojska zawsze powinny poszukiwać nieprzyjaciela powietrz-

nego i skutecznie go niszczyć. Aktywność obrony powietrznej osiąga się również przez wykorzystanie w jej celach możliwości bojowych wszystkich rodzajów sił zbrojnych, a zwłaszcza lotnictwa uderzeniowego i rakiet. Wojska obrony powietrznej zawsze powinny być w gotowości do wykonania manewru, a w pierwszej kolejności lotnictwo myśliwskie. Szczególnego znaczenia nabiera tutaj niezawodność dowodzenia. Niezawodność dowodzenia wojskami obrony powietrznej osiąga się przez posiadanie szeroko rozgałęzionej sieci stanowisk dowodzenia, szerokie zastosowanie środków automatyzacji, telewizji, trwałej wielokanałowej i szybko działającej łączności szyfrowej z podwładnymi, współdziałającymi i nadrzędnymi sztabami;

- po ósme, OPK powinna być maskowana przed nieprzyjacielem. W ten sposób utrudnia się nieprzyjacielowi jej pokonanie oraz obniża się jego możliwości jej obezwładnienia. Stwarza to również sprzyjające warunki wykonania niespodziewanego przeciwdziałania środkom napadu powietrznego nieprzyjaciela.

IV. RODZAJE WOJSK OPK, ICH CHARAKTERYSTYKA I PRZEZNACZENIE ORAZ ZASADY UZYCIA

Zadanie walki z nieprzyjacielem powietrznym nie może być wykonane przez jeden rodzaj wojsk, bowiem nie ma w chwili obecnej takiego uniwersalnego środka, który gwarantowałby niszczenie w powietrzu wszystkich samolotów i samolotów-pocisków we wszelkich warunkach sytuacji.

Istniejące środki walki z nieprzyjacielem w powietrzu, na skutek posiadania specyficznych sobie braków, mogą jedynie każdy w oddzielności wykonać część zadań powierzonych OPK. Dlatego też wojska OPK posiadają w swoim składzie różne rodzaje wojsk, obok wojsk bezpośrednio biorących udział w niszczeniu nieprzyjaciela powietrznego, w ich składzie znajdują się również wojska specjalne i pomocnicze.

A. WOJSKA RAKIETOWE OPK

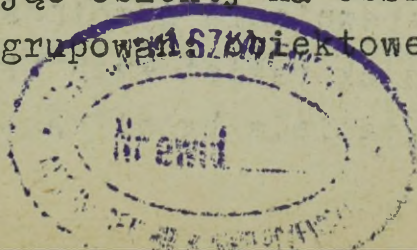
Wojska raketowe obrony powietrznej są jednym z podstawowych rodzajów wojsk OPK. Przeznaczone są do osłony przed uderzeniami z powietrza dużych ośrodków i rejonów przemysłowo-ekonomicznych, administracyjno-politycznych, zakładów przemysłowych ważniejszych gałęzi gospodarki państwowej, urzędzeń hydrotechnicznych, dużych elektrowni, węzłów kolejowych i mostów, wojennych baz morskich, składów broni jądrowej, pozycji balistycznych rakiet "ziemia-ziemia", zgrupowań wojsk i obiektów tyłów frontu oraz innych obiektów, posiadających ważne znaczenie państwowe i wojskowe.

Wojska raketowe OPK charakteryzują się dużą skutecznością strzelania, możliwościami niszczenia współczesnych samolotów i samolotów-pocisków, zdolnością niszczenia celów powietrznych, stosujących aktywne i bierne zakłócenia, możliwościami strzelania do celów o małej powierzchni odbicia energii elektromagnetycznej, a przede wszystkim mogą prowadzić działania bojowe niezależnie od warunków atmosferycznych, pory roku i doby.

Podstawowe zasady bojowego użycia wojsk raketowych OPK polegają na:

- koncentracji ich głównego wysiłku na osłonie ważniejszych obiektów i rejonów z kierunków najbardziej zagrożonych działalnością lotnictwa przeciwnika;
- zgodności postawionego zadania z możliwościami posiadanych sił i środków;
- urzutowanym ugrupowaniu sił i środków oraz zachowaniu ich żywotności;
- zapewnieniu niezawodnego i ścisłego współdziałania pomiędzy różnymi zestawami rakiet, z lotnictwem myśliwskim i innymi środkami OPK;
- zachowaniu wysokiej gotowości bojowej i ciągłym zabezpieczeniem działań bojowych.

Wojska raketowe OPK, osłaniając obiekty na obszarze kraju stosują następujące rodzaje ugrupowań: strefowe i strefowo-obiektowe.

Ugrupowanie obiektowe charakteryzuje się rozmieszczeniem oddziałów i związków wojsk rakietowych OPK w celu bezpośredniej osłony obiektów, z uwzględnieniem zasady obrony okrężnej, ze szczególnym wzmocnieniem najbardziej zagrożonego kierunku nalo-
tu lotnictwa przeciwnika.

Strefowe ugrupowanie charakteryzuje się rozmieszczeniem oddziałów i związków wojsk rakietowych OPK w określonych rejonach kraju, z uwzględnieniem ciągłych, zamkniętych pasów niszczenia nieprzyjaciela powietrznego wokół dużej liczby obiektów przemysłowych, rozmieszczonych w sposób zwarty lub dużych rejonów przemysłowych na bliskich i bezpośrednich podejściach do nich.

Ugrupowanie strefowo-obiektowe charakteryzuje się tym, że wewnątrz strefy poszczególne obiekty są jeszcze osłaniane przez oddziały /związki/ wojsk rakietowych. Może być również i tak, że oddziały /związki/ wojsk rakietowych OPK, znajdujące się w ugrupowaniu strefowym, bronią jednocześnie ważnego obiektu, stosując ugrupowanie obiektowe.

Ponadto wojska rakietowe obrony powietrznej kraju mogą stosować ugrupowanie rubieżowe, które charakteryzuje się rozmieszczeniem oddziałów i związków wojsk rakietowych OPK liniowo na podejściach do ważnych rejonów kraju w celu osłony dużych obszarów z określonych kierunków.

W stosunku do ugrupowania wojsk rakietowych OPK stawia się następujące wymagania:

- zapewnienie maksymalnego wykorzystania możliwości ogniowych zestawów rakietowych w czasie walki z nieprzyjacielem powietrznym do rubieży bombardowania /odpalania rakiet, strzelania/;
- zapewnienie niezawodności i ciągłości dowodzenia związkami, oddziałami, pododdziałami artylerii rakietowej OPK;
- zapewnienie możliwości prowadzenia działań bojowych w warunkach stosowania przez nieprzyjaciela zakłóceń radiowych i radiolokacyjnych;
- zapewnienie żywotności pododdziałów, oddziałów i związków wojsk rakietowych OPK w warunkach stosowania przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Artyleria lufowa obrony powietrznej kraju przeznaczona jest do obrony małych pojedynczych obiektów przed uderzeniami lotnictwa nieprzyjaciela, działającego przede wszystkim na małych i średnich wysokościach. Jest ona środkiem bezpośredniej obrony obiektu i niszczy cele te, które przedarły się bezpośrednio do obiektu przez strefę działań LM i artylerii raketowej OP.

Chociaż artyleria lufowa OPK jest sukcesywnie zamieniana artylerią raketową, to jednak do czasu otrzymania zestawów artylerii raketowej, zdolnych do niszczenia celów powietrznych na bardzo małych wysokościach, będzie ona stanowić w dalszym ciągu ważny element systemu OPK.

B. LOTNICTWO MYŚLIWSKIE OPK

Lotnictwo myśliwskie jest najbardziej manewrowym rodzajem wojsk OPK. Jest ono przeznaczone do niszczenia nieprzyjaciela powietrznego na dalekich i bliskich podejściach do osłanianych rejonów i obiektów. Działania bojowe lotnictwo myśliwskie prowadzi zarówno samodzielnie, jak i w ścisłym współdziałaniu^Z naziemnymi środkami OPK, zwłaszcza z artylerią raketową.

W zakresie użycia i organizacji działań bojowych lotnictwa myśliwskiego OPK stawiane są następujące wymagania:

- utrzymanie stałej gotowości bojowej. Zapewnienie stałej gotowości bojowej lotnictwa myśliwskiego polega na realizacji takich przedsięwzięć jak: ustalenie stałego dyżuru bojowego pododdziałów, składów bojowych SD i środków dowodzenia, utrzymanie sprzętu bojowego i wszystkich środków zabezpieczenia w stanie eksploatacyjnym oraz opracowanie zawczasu planów działań bojowych;
- koncentracja w krótkim okresie czasu głównego wysiłku lotnictwa myśliwskiego na głównych kierunkach działań nieprzyjaciela powietrznego. W tym celu lotnictwo myśliwskie stosuje przegrupowanie sił i manewr. Przegrupowanie wykonuje się w celu stworzenia nowego lub wzmocnienia wcześniejszego ugrupowania LM na głównych kierunkach obrony powietrznej. Manewr lotnictwem myśliwskim stosuje się w

1 celu uzyskania przewagi sił nad przeciwnikiem powietrznym poprzez wykorzystanie myśliwców na pełny zasięg lotu i precelowania ich w toku walki z jednych celów na inne;

- ciągłość oddziaływania na nieprzyjaciela powietrznego. Ciągłość oddziaływania uzyskuje się przez głębokie urzutowanie sił LM na ziemi i w powietrzu, wykonania w swoim czasie manewru na zagrożone kierunki i ścisłe /dokładne/ współdziałanie oddziałów lotnictwa myśliwskiego z innymi rodzajami wojsk OPK;
- ciągłe i trwałe dowodzenie LM. Ciągłość i trwałość dowodzenia uzyskuje się przez przygotowaną zawczasu sieć SD i PN, wysoki poziom przygotowania ich składów bojowych i postawienie na czas zadań bojowych oddziałom i pododdziałom lotnictwa myśliwskiego.

Podstawę współdziałania pomiędzy oddziałami i pododdziałami LM stanowi podział zadań i wspólne uzgodnienie wysiłków według poszczególnych celów powietrznych i rubieży, a pomiędzy LM i artylerią raketową OPK - podział zadań i wspólne uzgodnienie wysiłków według poszczególnych celów powietrznych.

Ugrupowanie LM organizuje się z uwzględnieniem posiadanej sieci lotniskowej, ugrupowania artylerii raketowej OPK, najbardziej prawdopodobnych kierunków nalotów środków napadu powietrznego nieprzyjaciela i zabezpieczenia wprowadzenia do walki głównych sił lotnictwa myśliwskiego na dalekich podejściach do bronionych obiektów.

C. WOJSKA RADIOTECHNICZNE OPK

Wojska radiotechniczne są przeznaczone do prowadzenia rozpoznania radiolokacyjnego nieprzyjaciela powietrznego, powiadamiania o nim wojsk i obiektów oraz do radiolokacyjnego zabezpieczenia działań bojowych lotnictwa myśliwskiego, artylerii raketowej i lufowej OP i jednostek radioelektronicznego przeciwdziałania. Ponadto wojska radiotechniczne mogą brać udział w radiolokacyjnej kontroli i zabezpieczeniu lotów własnego lotnictwa, w obserwacji sytuacji naziemnej /morskiej/ i atmosferycznej, a także do określania wybuchów jądrowych i śledzenia ruchu obłoków pyłu promieniotwórczego.

Do głównych zasad organizacji systemu radiolokacyjnego OPK należy zaliczyć:

- utworzenie jednolitego systemu radiolokacyjnego na całym obszarze kraju z uwzględnieniem systemu radiolokacyjnego państw sąsiednich;
- zgodność systemu z ogólnym zamiarem OPK i operacyjnym ugrupowaniem wojsk OPK;
- zgodność systemu z operacyjnymi i taktycznymi możliwościami ugrupowania wojsk;
- zapewnienie dużej żywotności całości systemu /odporność na uderzenia jądrowe i zakłócenia radioelektroniczne/;
- ekonomiczne wykorzystanie sił i środków do organizacji systemu;
- zgodność systemu z właściwościami i potrzebami teatru działań wojennych.

Podstawą systemu radiolokacyjnego jest ugrupowanie pododdziałów radiolokacyjnych na obszarze kraju, tworzących ciągle pole radiolokacyjne. Ugrupowanie wojsk radiotechnicznych powinno zapewnić wykrycie na czas nieprzyjaciela powietrznego, zabezpieczenia naprowadzania samolotów myśliwskich na cele powietrzne oraz wskazywanie celów naziemnym środkiem OP, zwłaszcza artylerii rakietowej. Przy organizacji ciągłego pola radiolokacyjnego wykrywania i naprowadzania należy zwrócić główną uwagę na małe i stratosferyczne wysokości, które najczęściej będą wykorzystywane przez nieprzyjaciela powietrznego.

D. WOJSKA PRZECIWDZIAŁANIA RADIOELEKTRONICZNEGO

Wojska przeciwdziałania radioelektronicznego są przeznaczone do obezwładnienia przy pomocy zakłóceń radioelektronicznych środków radiotechnicznych nieprzyjaciela, przeznaczonych do dowodzenia lotnictwem i kierowania rakietami.

Przeciwdziałanie radioelektroniczne w wojskach OPK jest jednym z czynnych przedsięwzięć walki z nieprzyjacielem powietrznym, przeprowadzonym w celu zmniejszenia skuteczności jego działań bojowych.

Właściwości bojowe wojsk przeciwdziałania radioelektronicznego pozwalają:

- zmniejszyć dokładność bombardowania i strzelania kierowanymi raketami "powietrze-ziemia" przy pomocy samolotowych środków radiolokacyjnych;
- zmniejszyć dokładność trafienia rakiet "ziemia-ziemia";
- zmniejszyć dokładność naprowadzania samolotów i kierowanych rakiet /samolotów-pocisków/ na obiekty uderzenia przy pomocy systemu radiolokacyjnego;
- udaremnić prowadzenie rozpoznania radiolokacyjnego przez samoloty nieprzyjaciela;
- uniemożliwić nieprzyjacielowi dowodzenie samolotami w powietrzu w czasie nalotów na obiekty kraju;
- utrudnić pracę samolotowych środków zakłóceń radiowych nieprzyjaciela.

Środki przeciwdziałania radioelektronicznego powinny być stosowane w decydujących momentach działań bojowych, kompleksowo, w sposób zmasowany i nieoczekiwanie dla przeciwnika, na ważniejszych kierunkach działań jego środków napa-
du powietrznego. Przy tym powinno się uwzględnić ścisłe ich współdziałanie z rozpoznaniem radiowym i środkami radiotechnicznymi własnych wojsk.

E. ROZPOZNANIE RADIOELEKTRONICZNE

Rozpoznanie radioelektroniczne w wojskach OPK jest podstawowym źródłem rozpoznania operacyjnego. Jego podstawowym zadaniem jest dostarczenie danych o stanie i możliwościach środków napa-
du powietrznego zarówno w czasie pokoju, jak i prowadzenia działań bojowych. Rozpoznanie radioelektroniczne w poważnym stopniu wydłuża również zasięg rozpoznania radiolokacyjnego. Dlatego też coraz bardziej dąży się do integracji tych dwóch źródeł rozpoznania. Ponadto należy pamiętać, że rozpoznanie radioelektroniczne nie demaskuje naszej działalności, co również jest bardzo ważną jego zaletą.

Działalność rozpoznania radioelektronicznego wojsk OPK skierowana jest głównie na zdobywanie następujących danych dotyczących:

- organizacji i rozmieszczenia środków napadu powietrznego, ich liczebności, działalności i uzbrojenia;
- stanu liczbowego personelu kierowniczego i załóg jednostek lotniczych;
- organizacji systemu dowodzenia, wykonywania lotów szkolenia bojowego i operacyjno-taktycznego oraz zabezpieczenia;
- sposobów ^{prze} prowadzenia mobilizacji, uzupełnienia stanu osobowego i osiąganie gotowości bojowej w siłach powietrznych;
- uprzedzenia systemu OPK o możliwościach naruszenia granicy państwowej przez samoloty sił powietrznych państw obcych;
- wykrywania przygotowań do planowanych aktów prowokacji i agresji przez państwa zachodnie z możliwością użycia sił powietrznych;
- ustalenia stopnia gotowości bojowej środków napadu powietrznego państw obcych do wykonania uderzeń;
- określania typów i miejsca położenia samolotów państw obcych, dokonujących nalotu na obiekty obszaru kraju.

Część zadań rozpoznania radioelektronicznego jest wykonywana w ścisłym współdziałaniu z wojskami radiotechnicznymi OPK.

Siły i środki przeznaczone do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego w zakresie zdobywania wiadomości są wykorzystywane w następujących procesach: w poszukiwaniu, śledzeniu, przechwytywaniu emisji radiowych, namierzaniu, radiowym oraz zabezpieczeniu łączności dowodzenia, ustalaniu i współdziałania.

Rozpoznanie radioelektroniczne w wojskach OPK prowadzi oddział /pułk/ rozpoznania radioelektronicznego, w którego składzie znajdują się podstawowe pododdziały rozpoznania, namierzania radiowego KF oraz rozpoznania systemów radiolokacyjnych i radiowych UKF. W składzie sztabu znajduje się wydział analityczno-informacyjny oraz centrum rozpoznania i dowodzenia.

Pozostałe wojska specjalne: łączności, inżynieryjne, chemiczne, samochodowe i inne są przeznaczone do zabezpie-

czenia działań bojowych aktywnych środków OPK i stanowią wspólnie z nimi całość jednolitego systemu OPK.

Z A K O Ń C Z E N I E

Ciągły rozwój i doskonalenie środków napadu powietrznego oraz ich domena w przenoszeniu broni jądrowej spowodowały, że problemy obrony powietrznej kraju w dobie obecnej nabrały szczególnego znaczenia dla państwa. Dlatego też, jeśli obronę powietrzna w minionych wojnach spełniała niekiedy rolę drugorzędną, to obecnie zdecydowanie przekształciła się ona w zespół wojskowych i cywilnych przedsięwzięć mających życiowo ważne znaczenie dla bezpieczeństwa kraju, a wojska OPK przekształciły się w samodzielny rodzaj sił zbrojnych.

W obecnym okresie w rozwoju sił zbrojnych dużą uwagę poświęca się rozwojowi i udoskonaleniu obrony powietrznej kraju. Wojska OPK wyposażone są w nowoczesny sprzęt bojowy i środki dowodzenia, systematycznie doskonalili się ich organizację i system dowodzenia. W warunkach złożonej techniki bojowej wojsk OPK i środków dowodzenia, szczególne znaczenie posiada problem wyszkolenia bojowego wojsk obrony powietrznej. Skomplikowany sprzęt bojowy i konieczność ciągłych dyżurów bojowych zmusza wojska OPK do bardzo intensywnego ich szkolenia, bowiem poziom wyszkolenia bojowego posiada szczególne znaczenie dla jak najpełniejszego wykorzystania możliwości bojowych aktywnych środków OP w walce z nieprzyjacielem w powietrzu, co z kolei zapewnia wysoką skuteczność całej obrony powietrznej kraju.

Należy mieć na uwadze, że obecnie nie ma jeszcze takiego środka, który byłby w stanie samodzielnie wykonać wszystkie zadania obrony powietrznej. A więc skutecznie niszczyć w powietrzu wszystkie środki napadu powietrznego nieprzyjaciela. Zadanie to może być wykonane jedynie w warunkach posiadania różnych środków aktywnej obrony powietrznej i stosowania innych przedsięwzięć zmniejszających skuteczność działania nieprzyjaciela powietrznego. Znajdujące się obecnie w składzie wojsk OPK lotnictwo myśliwskie, artyleria raketowa

i lufowa OP oraz środki radiotechniczne i radioelektronicznego przeciwdziałania wymagają od dowódców i sztabów szczególnych umiejętności w zakresie racjonalnego ich zastosowania bojowego i zapewnienia im warunków skutecznego przeciwdziałania środkom napadu powietrznego. Tylko połączony wysiłek tych środków, działających według jednolitego planu może nam zapewnić maksimum powodzenia w wykonaniu całokształtu zadań obrony powietrznej kraju.

We współczesnych warunkach szczególne znaczenie posiada aktywne niszczenie środków napadu na ziemi, przed ich startem, bowiem jest dla nich wówczas szczególnie niekorzystna sytuacja, gdyż narażone są na masowe straty od broni jądrowej. Tak więc niszczenie środków napadu powietrznego na ziemi posiada istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa kraju przed uderzeniami z powietrza. Ten rodzaj działalności bojowej sił zbrojnych wskazuje na konieczność współdziałania wojsk OPK z tymi wojskami, których działalność składa się na wykonanie całości zadań obrony kraju przed środkami napadu powietrznego nieprzyjaciela.

AUTOR:

/-/ płk doc.dr Jan UCHAŃSKI

Wykonano w 50 egz.

Egz.nr 1-50 bibl.tajna
Wyk. płk Uchański.
Druk. OH, dn. 6.10.72r.
Nr ks. 01368/03068/WW
Kor. H.S.

